

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

BIJLAGE 2: DEFINITIES

Module incidentieonderzoek postoperatieve wondinfecties

PREZIES – versie: 2018

Documentversie: 1.0

Inhoudsopgave

Samenvatting van wijzigingen	3
1 Toelichting op de definities van postoperatieve wondinfecties	4
2 Postoperatieve infecties van het operatiegebied.....	4
2.1 Postoperatieve wondinfectie (POWI)	4
2.2 Postoperatieve wondinfectie na vaginale ingrepen.....	7
7.4 Mediastinitis	9
14.1 Endometritis.....	9
Bijlage A. Follow-up duur postoperatieve wondinfecties	10

Samenvatting van wijzigingen

De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd ten opzichte van het document Definities Postoperatieve wondinfecties – 2016, versie 1.0

De paragrafen 2 en 2.1 zijn wat betreft tekst en lay-out aangepast om de leesbaarheid te verbeteren.
De paragraaf 14.1 Endometritis is toegevoegd aan de definities.

1 Toelichting op de definities van postoperatieve wondinfecties

Dit document bevat uitsluitend de definities van postoperatieve wondinfecties, zoals beschreven in het document Definities ziekenhuisinfecties 2018, waarin alle definities van alle ziekenhuisinfecties worden vermeld. Zie http://www.rivm.nl/Onderwerpen/P/PREZIES/Prevalentieonderzoek_Ziekenhuizen/Protocol_Prevalentieonderzoek_Ziekenhuizen

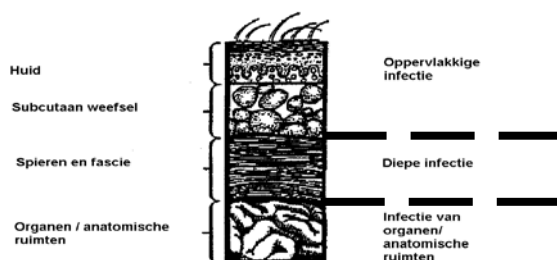
Voor de duidelijkheid is in dit document dezelfde nummering van hoofdstukken en paragrafen aangehouden als in het document Definities ziekenhuisinfecties 2018.

2 Postoperatieve infecties van het operatiegebied

Postoperatieve infecties van het operatiegebied worden onderverdeeld in:

- Oppervlakkige postoperatieve wondinfecties;
- Diepe postoperatieve wondinfecties;
- Infecties van organen of anatomische ruimten die geopend zijn of waarmee gemanipuleerd is tijdens de operatie.

Figuur 1 Indeling van postoperatieve infecties van het operatiegebied en relatie tot anatomische structuren

2.1 Postoperatieve wondinfectie (POWI)

Registratie-instructies

Algemeen

- Indien een oppervlakkige POWI wordt geregistreerd, wordt de surveillance gedurende de follow-up periode voortgezet om te zien of er een diepe POWI ontstaat.
- Infecties die zowel oppervlakkig als diep zijn, worden als diepe POWI geclassificeerd.
- Een infectie van organen of anatomische ruimten (inclusief een mediastinitis na cardiochirurgie en een endometritis na sectio-caesarea, zie definities 7.4 en 14.1), wordt in het PREZIES netwerk als diepe POWI geregistreerd.
- Binnen het PREZIES-netwerk is afgesproken dat bij kweekafname van wondvocht alleen een postoperatieve wondinfectie kan worden geregistreerd als er ook sprake is van tenminste één van de volgende klinische symptomen: pijn of gevoeligheid, lokale zwelling, roodheid of warmte. Door deze toevoeging wordt voorkomen dat een positieve kweek van steriel afgenomen materiaal, ook zonder de aanwezigheid van klinische verschijnselen van een postoperatieve wondinfectie, wordt geregistreerd als infectie.
- De diagnose gesteld door de chirurg of behandelend arts alleen is niet voldoende om een postoperatieve wondinfectie vast te stellen.
- Geïnfecteerde brandwonden en ontstekingen rond hechtingen (geringe ontstekingsverschijnselen en afscheiding die zich beperken tot de plaats waar de hechting de huid binnendringt) worden niet als postoperatieve wondinfecties van het operatiegebied geregistreerd.

(In het kader van het Prevalentieonderzoek worden deze infecties respectievelijk als geïnfecteerde brandwonden (15.4) en als infectie aan de huid (15.1) geregistreerd).

Vaginale operaties

- Voor oppervlakkige- en diepe POWI's na vaginale ingrepen gelden binnen het PREZIES-netwerk aparte criteria (zie definitie 2.2).

Mamma operaties

- Voor POWIs na mamma operaties zonder implantaat wordt geen onderscheid gemaakt tussen oppervlakkige- en diepe postoperatieve wondinfecties. De infecties worden als POWI GO (geen onderscheid) geregistreerd. Voor POWIs GO geldt een follow-up duur van 90 dagen. Bij mamma operaties met implantaat blijft het verplicht om onderscheid te maken tussen oppervlakkige (2.1.1) en diepe POWIs (2.1.2).

Colon operaties

- Indien na een colonresectie een naadlekkage of darmperforatie optreedt, mag een diepe POWI alleen worden vastgesteld wanneer er sprake is van pus of een abces of een ander teken van infectie bij observatie, heroperatie, histopathologisch of radiologisch onderzoek. Een positieve kweek van wondvocht of weefsel mag niet worden gebruikt! (zie de rubriek veelgestelde vragen op de website, POWI vraag 8).

2.1.1 Oppervlakkige postoperatieve wondinfectie

de infectie betreft de huid of het subcutaan weefsel van de incisie

én

ontstaat binnen 30 dagen na de operatie

én

er is sprake van één van de volgende bevindingen:

- pus uit de incisie;
of
- één van de volgende klinische verschijnselen:
 - pijn of gevoeligheid
 - lokale zwelling
 - roodheid
 - warmteén
een positieve kweek van aseptisch afgenomen wondvocht of weefsel van de oppervlakkige incisie
of
- één van de volgende klinische verschijnselen:
 - pijn of gevoeligheid
 - lokale zwelling
 - roodheid
 - warmteén
de chirurg opent de wond en de wondkweek is positief of niet gekweekt.

2.1.2 Diepe postoperatieve wondinfectie

de infectie betreft het diepliggende weefsel van de incisie (fascie of spier)

én

ontstaat binnen 30 of 90 dagen na de operatie (zie indeling van operaties in bijlage A)

én

er is sprake van één van de volgende bevindingen:

- pus uit de diepe incisie;
of
- abces of ander teken van infectie bij observatie, heroperatie,

histopathologisch of radiologisch onderzoek;

of

- tenminste één van de volgende klinische verschijnselen:

- pijn of gevoeligheid
- lokale zwelling
- roodheid
- warmte
- koorts > 38 °C

én

spontane wonddehiscentie of wond geopend door de chirurg en de wondkweek is positief of niet gekweekt

NB:

Niet van toepassing bij colonresectie gevolgd door naadlekkage of perforatie (zie registratie-instructie)

2.1.3 Voor een postoperatieve wondinfectie van organen of anatomische ruimte

moet er sprake zijn van:

de infectie betreft een deel van de anatomische structuur (buiten de incisie) die geopend is of waarmee gemanipuleerd is tijdens een operatie

én

ontstaat binnen 30 of 90 dagen na de operatie (zie indeling van operaties in bijlage A)

én

er is sprake van één van de volgende bevindingen:

- pus uit de drain;

of

- abces of ander teken van infectie bij observatie, heroperatie, histopathologisch of radiologisch onderzoek;

of

- positieve kweek van wondvocht of weefsel.

NB:

Niet van toepassing bij colonresectie gevolgd door naadlekkage of perforatie (zie registratie-instructie)

2.2 Postoperatieve wondinfectie na vaginale ingrepen

Voor POWI na vaginale ingrepen zijn de definities voor het PREZIES-netwerk nader gespecificeerd in overleg met de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (juni 2013).

2.2.1 Oppervlakkige postoperatieve wondinfectie

de infectie betreft het vaginaal epitheel of oppervlakkige lagen van de vaginawand

én

ontstaat binnen 30 dagen na de

operatie

én

er is sprake van één van de volgende bevindingen:

- pus uit de vagina bij uitwendige observatie;
of
- aanhoudende pijnklachten in het operatiegebied
én
bij speculumonderzoek aanwezigheid van abnormaal wondbeslag of abnormale roodheid, of abnormale fluor al of niet na manipulatie.

2.2.2 Diepe postoperatieve wondinfectie

de infectie betreft dieperliggend weefsel van de vagina, of de uterus, of de buik(holte)

én

ontstaat binnen 30 dagen na de operatie

én

er is sprake van één van de volgende bevindingen:

- aanhoudende pijnklachten in het operatiegebied of aanwezigheid van koorts > 38°C (zonder andere aanwijsbare oorzaak)
én
tekenen van infectie bij gynaecologisch of gericht onderzoek;
of
- abces (inclusief topabces)
of
- andere tekenen van infectie bij echoscopisch of radiologisch onderzoek, bij exploratie / heroperatie;
of
- geïnfecteerd hematoom;
of
- pusafvloed na manipulatie bij vaginaal toucher.

7.4 Mediastinitis

Mediastinitis moet voldoen aan één van de volgende criteria:

- positieve kweek van weefsel of vocht uit het mediastinum, verkregen via punctie of operatie;
- mediastinitis vastgesteld tijdens operatie of bij histopathologisch onderzoek;
- één van de volgende verschijnselen:
 - koorts ($>38^{\circ}\text{C}$);
 - pijn op de borst;
 - instabiel sternumén
bovendien één of meer van de volgende bevindingen:
 - purulente afscheiding uit het mediastinale gebied;
 - positieve bloedkweek of positieve kweek van vocht uit het mediastinale gebied;
 - verwijding van het mediastinum, vastgesteld bij radiologisch onderzoek.

Een patiënt <12 maanden oud met één van de volgende verschijnselen:

- koorts ($>38^{\circ}\text{C}$);
 - hypothermie ($<37^{\circ}\text{C}$);
 - apneu;
 - bradycardie;
 - instabiel sternum
- én
-
- bovendien
- één of meer
- van de volgende bevindingen:
- purulente afscheiding uit het mediastinale gebied;
 - positieve bloedkweek of positieve kweek van vocht uit het mediastinale gebied;
 - verwijding van het mediastinum, vastgesteld bij radiologisch onderzoek.

14.1 Endometritis

Endometritis moet voldoen aan één van de volgende criteria:

- positieve kweek van vocht of weefsel uit het endometrium verkregen door operatie, punctie of brush/biopsie;
- purulente afscheiding uit de uterus
én bovendien twee van de volgende: verschijnselen:
 - koorts ($>38^{\circ}\text{C}$);
 - buikpijn;
 - gevoelige uterus.

Registratie- instructie:

Een postpartum endometritis is geen postoperatieve wondinfectie indien er bij opname sprake was van geïnfecteerd vruchtwater of als de patiënt wordt opgenomen na 48 uur gebroken vliezen.

Een endometritis na een sectio-caesarea moet als een diepe postoperatieve wondinfectie worden geregistreerd.

Bijlage A. Follow-up duur postoperatieve wondinfecties

Module: Incidentieonderzoek postoperatieve wondinfecties

Specialisme	Code	Omschrijving	Follow-up duur
Cardiochirurgie	BYPASS	Geïsoleerde coronaire bypass-graft	90
	KLEPOP	Geïsoleerde aortaklepchirurgie (inclusief Bentall-procedures) via sternum - open procedure	90
	KLEPGS	Geïsoleerde aortaklepchirurgie, TAVI (Trans Aortic Valve Implantation) - gesloten procedure	90
	BYPKLP	Combinatie bypass/aortaklepchirurgie	90
	PACICD	Implantatie van pacemaker of ICD	90
Algemene chirurgie	MAMABL	Mamma ablatie, met of zonder SNP (sentinel node procedure)	90
	MAMLUM	Mamma lumpectomie, met of zonder SNP	90
	COREOP	Colonresectie - rechter colon - open procedure (= ileocecaalresectie en hemicolectomie rechts)	30
	COREGS	Colonresectie - rechter colon - gesloten procedure (= ileocecaalresectie en hemicolectomie rechts)	30
	COLIOP	Colonresectie - linker colon - open procedure (= transversumresectie en hemicolectomie links)	30
	COLIGS	Colonresectie - linker colon - gesloten procedure (= transversumresectie en hemicolectomie links)	30
	SIGMOP	Colonresectie - sigmoid - open procedure	30
	SIGMGS	Colonresectie - sigmoid - gesloten procedure	30
	LOWAOP	Colonresectie - (low) anterior - open procedure	30
	LOWAGS	Colonresectie - (low) anterior - gesloten procedure	30
	CHOLOP	Cholecystectomie - open procedure	30
	CHOLGS	Cholecystectomie - gesloten procedure	30
	APPEOP	Appendectomie - open procedure	30
	APPEGS	Appendectomie - gesloten procedure	30
Vaatchirurgie	RCAOOP	Reconstructie aorta-iliacaal - open procedure	90
	RCAOEN	Reconstructie aorta-iliacaal - endovasculair	90
	BLVBUI	Overige bloedvaten in de buik	90
	FEMBYP	Femoro-popliteale bypass of femoro-crurale bypass, open procedure	90
	DEFEM	Desobstructie van de a. femoralis communis met patch, open procedure	90
Orthopedie	HEUPPR	Primaire totale heupprothese, vervanging femurkop en acetabulum	90
	KOPHAL	Primaire vervanging femurkop (= kophalsprothese)	90
	KNIEPR	Primaire totale knieprothese, vervanging femur en tibia	90
Gynaecologie	ABDUTE	Abdominale uterusextirpatie, met of zonder verwijderen eierstokken en eileiders, open procedure	30
	VALUTE	Vaginale uterusextirpatie, met of zonder prolaps	30
	LAPUTE	Laparoscopische uterusextirpatie (incl LAVH, laparoscopisch geassisteerde vaginale uterusextirpatie)	30
	SECTIO	Sectio Caesarea	30
Neurologie	LAMINE	Laminectomie en Hernia Nucleus Pulposi (HNP)	30
Plastische of cosmetische chirurgie	BORSTZ	Primaire borstvergroting zonder borstlift (geen reconstructies)	90
	BORSTM	Primaire borstvergroting met borstlift (geen reconstructies)	90

Module: Prevalentieonderzoek zorginfecties

Omschrijving	Follow-up duur
Ingrepen waarbij <u>geen</u> implantaat van niet-humane oorsprong is ingebracht	30
Ingrepen waarbij <u>wel</u> een implantaat van niet-humane oorsprong is ingebracht	90